

Ročná správa o riešení projektu za rok 2017

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-15-0267**

Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva

Zodpovedný riešiteľ **JUDr. Eduard Bárány, DrSc.**

Príjemca **Ústav štátu a práva SAV**

Začiatok riešenia projektu **01.07.2016**

Koniec riešenia projektu **30.06.2020**

ROZBOR RIEŠENIA PROJEKTU (max. 10 strán)

Uved'te podľa nasledujúcej záväznej osnovy:

- 1. Postup prác pri riešení projektu u príjemcu, ako aj spolupríjemcu podpory APVV vzhľadom na harmonogram riešenia projektu**
- 2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele**
- 3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za posledný rok** – uved'te v prílohe – formulár Výstupy a prínosy projektu za rok/obdobie (kópie deklarovaných výstupov sa neprikladajú, je možné uviesť internetové odkazy na uvedené výstupy)
- 4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na nasledujúci rok**

↓↓

1. Postup prác pri riešení projektu u príjemcu, ako aj spolupríjemcu podpory APVV vzhľadom na harmonogram riešenia projektu

Tempo prác na projekte Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva (ďalej „projekt“) počas roku 2017 celkovo zodpovedalo pôvodným zámerom. Obsahové ťažisko výskumu a s ním súvisiacich publikačných výstupov sa sústredilo na tematiku právneho pluralizmu, kde už vznikli aj dielčie súhrny, či syntézy. Druhá časť projektu (zmeny v chápaní práva) bola zatiaľ spracovaná parciálne alebo v rovine prehľadu, no ešte nie syntézy.

Výnimku predstavuje historicko-právny rozmer projektu, ktorý už poskytol zaujímavé texty aj o vývoji chápania práva na našom území. Riešitelia sa podieľali na významnej historicko-právnej monografii (100 rokov časopisu Právny obzor), kde sa na relatívne hlbokéj analýze vývoja obsahu jediného teoretického právneho časopisu a najstaršieho v slovenčine kontinuálne vychádzajúceho periodika vôbec, dokumentoval vývoj oboch zložiek projektu súčasného pôsobenia viacerých právnych poriadkov na tom istom území aj na, možno i hlavne s tým súvisiaceho chápania práva.

Projekt napredoval v dvoch úrovniach, či smeroch: 1. Spracovaním viacerých nosných i keď dielčích problematík (napr. recentné zmeny prameňov práva) právneho pluralizmu, čiže stretov právnych systémov v podmienkach tzv. európskeho ústavného pluralizmu. 2. Pokusom o právno-filozofické uchopenie právneho pluralizmu a práva v etape „vyústenia“ postmodernej, ktorej súčasťou je právny pluralizmus.

Prekvapivým zistením bolo, kde všade sa „stretávajú“ rôzne právne systémy i to akými spôsobmi sa s týmito stretmi vyrovnáva právna prax obvykle bez uvedomenia si faktu právneho pluralizmu. Jej inštrumentárium predstavujú novšie koncepcie aplikačnej prednosti i využitie tradičných inštitútov typu obnovy konania. V druhom prípade však ide viac o použitie obvyklého názvu na niečo obsahovo nové. Pre pochopenie stretov právnych systémov je v súlade s očakávaním nevyhnutné zohľadniť aj ich mocensko-politický rozmer. Už v tomto štádiu prác možno konštatovať, že medzi (prevažne implicitným) chápaním práva praxou a veľkou časťou právneho myslenia sa prehlbuje rozdiel. To v ešte väčšej miere platí pre ich vzťah k právnemu pluralizmu, kde sa na úrovni vedy i praxe pracuje s viacerými právnymi systémami, ale mentálne sú vo svete jediného právneho poriadku.

2. Rozbor výsledkov riešenia vzhľadom na stanovené ciele

Počas roku 2017 sa prepletali procesy poznávania a prezentácie poznatkov pri uprednostnení prvého z nich, ktorý bol nad očakávanie časovo náročný a prácny. Preto žiaľ nebolo možné uskutočniť zamýšľané zahraničné študijné pobyty, ale na kontakt s domácim

i zahraničným vedeckým prostredím sa využili vedecké konferencie. Pre postup prác mali značný význam vystúpenia pred vedeckou komunitou (publikované i doposiaľ nezverejnené, ale prednesené referáty), lebo poskytli riešiteľom spätnú väzbu i profesionálny korektív diskusiou o dosiahnutých výsledkoch.

Uvedené platí zvlášť pre tradičnú medzinárodnú konferenciu usporiadanú ústavom tento krát na tému projektu pod názvom Právny pluralizmus a pojem práva. Na jej pôde odznelo aj viacero vystúpení účastníkov, ktorí nie sú členmi riešiteľského kolektívu, no poskytli relevantné informácie a analýzy z právnych odvetví, ktoré nepokrýva riešiteľský team. Na základe konferenčných príspevkov vznikla recenzovaná publikácia predstavujúca jeden z výstupov projektu v roku 2017. Svojím charakterom sa nachádza na rozhraní zborníka a kolektívnej monografie. Sú do nej zaradené i texty, ktoré na konferencii neodznali a nie všetky prednesené referáty v nej boli uverejnené. V tabuľkovej časti nie je uvedená táto publikácia ako celok, ale jednotlivé referáty členov riešiteľského kolektívu, ktoré do nej boli zahrnuté.

Väčšina výstupov projektu mala v roku 2017 podobu vedeckých článkov v domácom alebo zahraničnom recenzovanom vedeckom časopise. Ich počet (8) je väčší než plánovaný a „vyrovnal sklz“ z roku 2016. Jeden z nich bol zverejnený v zahraničí a tri v cudzom jazyku. Publikačná forma vedeckého článku najviac zodpovedá súčasnému štádiu prác na projekte, ale jej nevýhodou v porovnaní s konferenčným príspevkom je absencia okamžitej spätnej väzby v odbornej diskusii.

Dôležitým výstupom projektu bola aj v roku 2017 jesenná škola práva (22. ročník) na tému Právny pluralizmus a pojem práva. Ide o medzinárodné vzdelávacie podujatie určené hlavne poslucháčom doktorandského štúdia zo Slovenska, Čiech a Poľska. V posledných rokoch rastie záujem o účasť medzi začínajúcimi právnymi praktikantmi i doktorandmi z príbuzných vedných odborov.

Poznatky získané v rámci projektu ovplyvnili obsah Návrhu zákona o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Riešitelia často vystupujú k odborným témam v masmédiách. Nejde o informovanie o postupe prác, či výsledkoch projektu, ktoré zaujímajú právnevedeckú komunitu, ale nie širšiu

verejnost'. Ich vystúpenia sa však opierajú o poznatky získané v rámci projektu. Napríklad ich rozsiahla účasť na verejných polemikách o rušení tzv. Mečiarových amnestií vychádzala aj z poznatkov o strete viacerých právnych systémov (právny poriadok SR, medzinárodné právo ľudských práv).

3. Zoznam výstupov a prínosov projektu za rok 2017

Výstupy

Počet vedeckých prác publikovaných v recenzovaných vedeckých časopisoch v SR

BÁRÁNY, Eduard. Právny pluralizmus I. = Legal pluralism I. In Právny obzor: teoretický časopis pre otázky štátu a práva, 2017, roč. 100, č. 3, s. 205-217. ISSN 0032-6984. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

BÁRÁNY, Eduard. Právny pluralizmus II. = Legal pluralism II. In Právny obzor: teoretický časopis pre otázky štátu a práva, 2017, roč. 100, č. 4, s. 327-336. ISSN 0032-6984. (APVV- 15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

BÁRÁNY, Eduard. Law on the road from postmodern situation. In Právny obzor. ISSN 0032-6984. Roč. 100, 2017, špeciálne číslo – v tlači (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva)

BERDISOVÁ, Lucia. International Human Rights Law before Constitutional Court of the Slovak Republic. In Právny obzor. ISSN 0032-6984. Roč. 100, 2017, špeciálne číslo – v tlači (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva)

COLOTKA, Peter. Antidiskriminačná klauzula = Anti-discrimination clause. In Právny obzor: teoretický časopis pre otázky štátu a práva, 2017, roč. 100, č. 6, s. 636-639. ISSN 0032-6984. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

KÁČER, Marek. Defeasibility in legal theory: What is actually defeasible? In Právny obzor. ISSN 0032-6984. Roč. 100, 2017, špeciálne číslo – v tlači (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva)

MAGUROVÁ, Zuzana - MAGUROVÁ, Hana. Ochrana obetí rodovo podmieneného násillia páchaného na ženách = Protection of victims of gender based violence against women. In Právny obzor: teoretický časopis pre otázky štátu a práva, 2017, roč. 100, č. 6, s. 622-635. ISSN 0032-6984. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

Počet vedeckých prác publikovaných v recenzovaných vedeckých časopisoch v zahraničí

BÁRÁNY, Eduard. Neurčitost' v práve = Vagueness in Law. In *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2017, roč. 25, č. 4, s. 599-612. ISSN 1210-9126. Dostupné na internete: <https://journals.muni.cz/cpvp/issue/viewIssue/663/280> (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

Počet vedeckých prác publikovaných v nerecenzovaných odborných časopisoch a zborníkoch v SR

BÁRÁNY, Eduard. Právny pluralizmus vo vyústení postmodernity. In *Právny pluralizmus a pojem práva*. - Bratislava: Ústav štátu a práva SAV vo vydavateľstve SAP, 2017, s. 30-35. ISBN 978-80-89607-57-0. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

COLOTKA, Peter. Pluralizmus pluralizmov. In *Právny pluralizmus a pojem práva*. - Bratislava: Ústav štátu a práva SAV vo vydavateľstve SAP, 2017, s. 23-29. ISBN 978-80-89607-57-0. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

KÁČER, Marek. Pluralizmus či monizmus: deskripcia či preskripcia? In *Právny pluralizmus a pojem práva*. - Bratislava: Ústav štátu a práva SAV vo vydavateľstve SAP, 2017, s. 36-43. ISBN 978-80-89607-57-0. (APVV-15-0267 : Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

KUKLIŠ, Peter. K formálnym prameňom práva. In *Právny pluralizmus a pojem práva*. - Bratislava: Ústav štátu a práva SAV vo vydavateľstve SAP, 2017, s. 44-51. ISBN 978-80-89607-57-0. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

KURILOVSKÁ, Lucia - KORDÍK, Marek. Dualizmus trestnej zodpovednosti. In *Právny pluralizmus a pojem práva*. - Bratislava: Ústav štátu a práva SAV vo vydavateľstve SAP, 2017, s. 207-224. ISBN 978-80-89607-57-0. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

MAGUROVÁ, Zuzana. Pluralizmus v úprave ľudských práv žien. In *Právny pluralizmus a pojem práva*. - Bratislava: Ústav štátu a práva SAV vo vydavateľstve SAP, 2017, s. 103-111. ISBN 978-80-89607-57-0. (APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

Počet vedeckých monografií

OVEČKOVÁ, Oľga - VOZÁR, Jozef (vedúci autorského kolektívu) - BÁRÁNY, Eduard - COLOTKA, Peter - KRÁLIČKOVÁ, Barbora - KROPAJ, Marián - KUKLIŠ, Peter - LAPŠANSKÝ, Lukáš - WEISSOVÁ, Tatiana - ZAVACKÁ, Katarína. 100 rokov časopisu *Právny obzor* = A Centenary of *Právny obzor*. Tomáš Gábriš, Kristián Csach, Peter Kerecman (rec.). 1. vyd. Bratislava: Veda, 2017. 507 s. ISBN 978-80-224-1614-6. (APVV-15-0456: Dlhodobé a recentné tendencie vývoja pozitívneho práva vo vybraných odvetviach právneho poriadku. APVV-15-0267: Právny pluralizmus: zmeny v chápaní práva).

Aktívna účasť na konferenciách

Krajina: SR

Pracovník: Bárány, E.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 5. - 7. 4. 2017

Názov podujatia: Právny pluralizmus a pojem práva

Prednáška: Právny pluralizmus vo vyústení postmodernej

Krajina: SR

Pracovník: Colotka, P.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 5. - 7. 4. 2017

Názov podujatia: Právny pluralizmus a pojem práva

Prednáška: Pluralizmus pluralizmov

Krajina: SR

Pracovník: Káčer, M.

Termín: 5. – 7. 4. 2017

Usporiadateľ: Ústav štátu a práva SAV

Názov podujatia: Právny pluralizmus a pojem práva

Prednáška: Právny pluralizmus či monizmus: deskripcia či preskripcia?

Krajina: SR

Pracovník: Kukliš, P.

Termín: 5. – 7. 4. 2017

Usporiadateľ: Ústav štátu a práva SAV

Názov podujatia: Právny pluralizmus a pojem práva

Prednáška: K formálnym prameňom práva

Krajina: SR

Pracovník: Kurilovská, L. – Kodrík, M.

Termín: 5. – 7. 4. 2017

Usporiadateľ: Ústav štátu a práva SAV

Názov podujatia: Právny pluralizmus a pojem práva

Prednáška: Dualizmus trestnej zodpovednosti

Krajina: SR

Pracovník: Magurová, Z.

Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV

Termín: 5. – 7. 4. 2017

Názov podujatia: Právny pluralizmus a pojem práva

Prednáška: Pluralizmus v úprave ľudských práv žien

Krajina: Poľsko
Pracovník: Bárány, E.
Inštitúcia: Uniwersitet Jana Kochanowskiego v Kielcach – Slowarzyszenie Parlamentarzystaw Plolskich
Termín: 24. - 25. 4. 2017
Názov podujatia: „IX. International Conference Systems of Protection of Human Rights in Europe and in Australia & Oceania”
Prednáška: Universal Declaration of Human Rights and Legal pluralism

Krajina: Poľsko
Pracovník: Magurová, Z.
Inštitúcia: Uniwersitet Jana Kochanowskiego v Kielcach – Slowarzyszenie Parlamentarzystaw Plolskich
Termín: 23. – 25. 4. 2017
Názov podujatia: „IX. International Conference Systems of Protection of Human Rights in Europe and in Australia & Oceania”
Prednáška: Gender-based Violence as Human Rights Violence

Krajina: ČR
Pracovník: Magurová, Z.
Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV
Termín: 09. – 10. 11. 2017
Názov podujatia: Jedenáctý ročník mezinárodní konference „Dny práva 2017“
Prednáška: Trans ľudia - vybrané právne aspekty

Krajina: SR
Pracovník: Bárány, E.
Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV
Termín: 13. - 21. 11. 2017
Názov podujatia: Jesenná škola práva: „Rovnoprávnosť v rôznorodnej Európe“
Prednáška: Rovnoprávnosť v podmienkach právneho pluralizmu

Krajina: SR
Pracovník: Berdisová, L.
Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV
Termín: 13. - 21. 11. 2017
Názov podujatia: Jesenná škola práva „Rovnoprávnosť v rôznorodnej Európe“
Prednáška: Rovnoprávnosť a pozitívna diskriminácia

Krajina: SR
Pracovník: Colotka, P.
Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV
Termín: 13. - 21. 11. 2017
Názov podujatia: Jesenná škola práva „Rovnoprávnosť v rôznorodnej Európe“
Prednáška: Antidiskriminačné klauzuly

Krajina: SR
Pracovník: Káčer, M.
Termín: 13. – 21. 11. 2017,
Usporiadateľ: Ústav štátu a práva SAV
Názov podujatia: Jesenná škola práva „Rovnoprávnosť v rôznorodej Európe“
Prednáška: Rovnoprávnosť a pozitívna diskriminácia

Krajina: SR
Pracovník: Magurová, Z.
Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV
Termín: 13. – 21. 11. 2017
Názov podujatia: Jesenná škola práva „Rovnoprávnosť v rôznorodej Európe“
Prednáška: Rovnosť žien a mužov

Krajina: SR
Pracovník: Kurilovská, L.
Inštitúcia: Ústav štátu a práva SAV
Termín: 13. – 21. 11. 2017
Názov podujatia: Jesenná škola práva „Rovnoprávnosť v rôznorodej Európe“
Prednáška: Rovnoprávnosť v trestnom práve

4. Upresnenie harmonogramu prác a cieľov na rok 2018

Po obsahovej stránke sa v roku 2018 presunie ťažisko prác na vývoj chápania práva v kontexte právneho pluralizmu a záverečnej fázy (vyústenia) postmodernity. Viac ako doposiaľ bude potrebné využiť podnety príbuzných vedných odborov, hlavne filozofie a sociológie pre poznanie neskorej postmodernej situácie a miesta práva v nej. Pluralizmus tu pre právo znamená aj rôznosť chápaní samotného práva. Naznačená situácia má pre človeka protichodné dôsledky, ku poznaniu ktorých môže prispieť aj starší existencializmus v právnom myslení. Výstižným pokusom o ich zachytenie je slovné spojenie právna úzkosť.

Hlavnými formami sprístupňovania výsledkov výskumu budú i naďalej vedecké články a vystúpenia na vedeckých konferenciách. Možno očakávať aj knižnú publikáciu.

Potvrdzujeme, že údaje uvedené v správe a jej prílohách sú pravdivé a úplné.

Zodpovedný riešiteľ

JUDr. Eduard Bárány, DrSc.

V dd. mm. rrrr

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

Štatutárny zástupca príjemcu

doc., JUDr. Jozef Vozár, CSc.

V dd. mm. rrrr

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu